

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

614764

Szerző:

Cím: *Aratás a szemétbányában*

Hely

Idő

"1922"

Forrás:

Magyar Társaság

Személy

*Bp.**1922. 7. 1*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old

Aratás a szemétbányában

A júniusi derült égről ragyogó aranyhullámokban árad a kalászfakasztó napsugár. A szürke kőkaszárnyák poros, vén falai mohón szívják magukba a nap áldott melegét, a levegőben finom, csillogó gyémántlisként táncol a milliányi porszem... A villamos vidám csilingeléssel szalad ki a városból a nyári ruhájában pompázó mezők felé s kint a város külső periferiáin hatalmas lüktetéssel dobog a munka szíve...

A kis Rákos homokjában bátortalanul nyújtogtja sápadtan zöld fejét néhány fűszál, a honvédlaktanya felől hazavágyó, bús magyar nóta foszlányai verődnek a fülünkbe, a végtelenbe vesző, csillogó acélsíneken haragos szuszogással kapaszkodik egy hosszú tehervonat...

A vasúti töltésen túl tarka világ tárul a szem elé. Ezernyi nyüzsgő emberhangya sürgölődik a hatalmas teleppé fejlett szemétbányában, ahol a Csérykocszot termelik. Öreg, reszketősfejű emberek, asszonyok, gyermekek a piszok és a szemét fekete patinájával kezükön és arcukon, féreg módjára fúrják be magukat a szemét közé, kis, görbe kaparójukkal lázas igyekezettel turkálják fel a hulladék kincseit, hogy a még használható lim-lomot, rongydarabot, üveget, hasadt cipőt csorba cínkanalat, nadrággombot, szijdarabkákat, törött fésűt, csontot, félkesztyűt s a mindennapi élet rohanó sietésében tönkrement, eldobott hulladékokat összegyűjtsék. Egy érdekes, csodálatos kis köztársaság. A legkülönbözőbb elemekből összetéve. Emberek, akiknek végső állomása ez a szemétkupac, amely a mindennapi megélhetésüket biztosítja, letört nagyralendülő akaratok, vágyak és álmok temetője, elhibázott életek összeroppanása, viharos szenvedélyek akkordja... Emberek, kik itt születtek

s itt élnek végig életüket, kik az élet lüktető rohanásából, a felhabzsolt gyönyörűségekből csak a szeméte, a hulladékot látják, az elhamvad gyönyörűségeknél csak az üszkeit kaparhatják ki. Az országúton hosszú szürke kígyó közeledik. Kényelmesen baktatnak a fáradt lovak, az órmótlan piszokszínű bádogláda túltömötten dagadozik a szeméttől. Most jön ki a veresből. Az emberek fáradt, egykedvű arcára halvány izgalom pirosodik ki. Új remények, új lehetőségek. Hátha most akad valami, ami többet ér, ami értékesebb az eddigieknél.

A szállítmány beérkezik. A nagy szürke kocsik lerakják terhüket. A nap ragyogó sugárzása percekig elhomosul a telep felett a vastag felhőkben áradó portól s a bánya hangyái máris rávetik magukat a még gomolygó, füstölgő szemétre s pár pillanat múlva már széjjel van hányva a halom. A zsákok lassan kezdenek megtelni. Itt-ott mégis csak kerül valami, aminek hasznát lehet venni. Gondosan kiválogatnak mindent, amit még használni lehet. Külön kerül az üveg, a csont, a rongy és a bőrhulladék. Ezeknek mindnek más a „kurzusa“. A papír szintén külön kerül. Ez ugyan mostanában nem sok akad, mert erre a háztartásokban is szükség van a tűzgyújtáshoz s nem igen kerül ki a szeméttel együtt.

Békésen folyik a munka, minden cívakodás, torzsalkodás nélkül. Itt igazán minden kakas úr a maga szeméte. Ki mit talál, azt bátran a magáénak vallhatja, nem veszi el senki se tőle. Mentül szorgalmasabb, annál több hulladékot szedhet össze. A szemét emberi nem torzsalkodnak. Valami csendes, szomorú, hallgatag összetartás fejlődött ki ezek között az emberek között, kik olyannyira azonos életkörülmények között tengődnek. Csak az időgent, a betolakodót nézik gyanakvó, ellenséges szemmel, míg hozzájuk nem hasonul, míg be nem olvad ő is a

bánya köztársaságába. Egész családok élnek itt meg a telepen. Apa, anya, gyermekek egymás mellett dolgoznak s egyik kéz a másik munkáját segíti és mozdítja elő. Az összegyűlt hulladék innen kezdi meg visszajutási futását a közforgalomba. A kiválogatott anyag újra feldolgozás alá kerül, ismét forgalomba jön új alakban s amikor kiszolgált vagy egy egyetlen pillanat áldozata lett ismét, megint csak odakerül a nagy szürke kocsin a szemételepre, hogy előlről kezdje az örök körforgást...

Mikor az anyag már teljesen ki van válogatva, az egyáltalán semmire sem használható szeméte egy csomóba hordják. Itt gyűlik éveken át, napról-napra új réteg kerül a régi fölé, a halom egyre nagyobb

lesz s a mélyben, a föld melege és csodálatos átteremtő ereje megkezdja a maga munkáját.

A szeméteből kocsz lesz, s a Cséry-telepen nagyarányúvá fejlődött bányaelet zajlik. Hatalmas tárnák vezetnek le a bánya mélyére, ahol fullasztó, émelyítőszagú forróság kábítja el az ember. Ezt a hőséget és „illatot“ aztán már igazán csak a benszülött bírja ki. Félmeztelenre vetkőzött emberek túrják a bánya ölet és fejtik a kocszot, ami eddig a tüzelőanyagvilág proletárja volt, de magasratörő áraival nagy igyekezettel lohol arisztokrata rokonai, a fa és szén után...

Örökmozgó lánckerék húzza fel a szürkés darabokkal telt kosarakat, amiknek tartalmát fúrge kezek öntik át a keskeny vágányokon várakozó kis kocsikba, amik a kitermelt mennyiséget a gyűjtőhelyre szállítják.

Csodálatos jelenség, hogy a bánya emberei között a legritkább esetben fordul csak elő megbetegedés. Mintha a szeméte védné és óvna a maga népét. A millió baktériummal telt, émelyítően gőzölgő pára nem sápasztja meg az arcukat, a tuberkulózis

éles kis nyilai nem támadják meg a tüdejüket, immunissá teszi őket a betegségekkel szemben a megszokás és talán a kényszerűség is . . .

Egy összehordott halmocskán, megtelt zsákja mellett öreg ember üldögél. A nap aranyosra zománcozza árkos arcát, szemének csak nagy fehér bogara világít ki az arcára ülepedett szürke maszk alól. Egy kis barna cipóból falatozik tempósan, a ropogásra sült kenyérhéj szinte fehérnek tetszik kezében . . .

Csöndes nyugalommal, keleti fatalizmussal üldögél, olyan ember nyugalmával, akit a földön már semmi sem érdekel. A zsák mellett rózsaszínű szalaggal átkötött kis levélcsomó fekszik a földön. Eltemetett szerelem forrószavú, lázas vallomásai talán, mámoros, boldog órák féltve őrzött emlékei.

Az öreg csendes egykedvűséggel odébbbrugja a levélcsomót, az bukfencezve gurul a halomba s a kis rózsaszínű szalag csakhamar elvész a piszok közt.

Jövő télen talán egy fásultszívű öreg legény kályhájában fog fellángolni a kokszzsá vált szerelem . . .